Патрыётам прэзідэнта дадуць «кавалак пірага» (стар. 2)
Здароўе: зубы заўтрашняга дня (стар. 4)

СВАБОДА
Год заснавання 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Германюк
Намеснікі рэдактара: Павел Жук, Наталя Кіліпко
Адрас рэдакцыі: 220088, Мінск, вул.Іваноўскае, 56
Тэл./факс: 2 362 441
№ 23 Серада, 19 сакавіка 1997 Кошт свабодны

Захаранку далі 2 мільёны, а Барадачу – 10 сутак

Двое з вядомых пляцыкаў — удзельнікаў сходу 15 сакавіка, да якіх у мінулым дні прыходжана міліцыя, на жаўтарак узнагароджаны. Гэта быліх міністр унутраных спраў Юрый Захаранка, якому быў прысуджаны штраф у памеры 2 мільёны 600 тысяч рублёў, дый былы кіраўнік маг'інагорскай брыгады спецназа і сённяшні старшыня арганізацыі Беларускага камітэта абароны Уладзімір Барадач, які атрымаў 10 сутак арышту.

Як вядома, суправаць быліх службовых дзеячоў на чайбольш жорсткіх пакараннях, Нагадаем, што, акрамя Юрыя Захаранкі, пасланы на яго вялікую кватэру Зубоўскага спецыяльны ўпаўнаважаны Дзмітрый Шчэцінскі. Дамаўляўшыся аб сустрэчы, Захаранка, які знаходзіўся ў нешматлюдны, сам пакеце у Фрунзенскі РАУС, каб выслухаць, якія да яго вісьць прэтэнзіі. Міліцыянты супраць

ні сваіго былога міністра, сарамліва хаваюць позірк. Яны прасіці прабачэння, што вымушаны выконваць такую непрыемную для іх місію, як урачыстае павесці з прэзідэнцкай з'ямлі ў суд. Кастрычніцкага раёна г. Мінска. Дзесяць пакоеў на подліс, мікшаўніны прасіх: «Вы ўжо нас не падведзіце». Захаранка абяцаў не «падводзіць» і адправіўся у Кастрычніцкі суд, дзе яго ў 51 пакоі чакаў суддзя Віктар Жагунь.

«На ўсё каліва 13 хвілінаў», — растлумачыў СВАБОДЗЕ Юрый Захаранка. — Суддзя зачытаў пратакол «Аб правакацыйных», выслухаў маю аргументы супраць, якія спадзяюся запісаць сакратарцы, і «Пастанову» штраф 2 млн. 600 тысяч за здзеяні у забароненым сходзе 15 сакавіка. Спа – мінімум. Рашэнне было вынесена на

падставе *9 артыкула прэзідэнцкага дэкрэта № 5. Я заявіў, што не прызнаю гэтых дэкрэтаў, бо яны супярэчаць Канстытуцыі, дзякуючы якой тольні Вярхоўны Савет вынёс знаходзіцца функцыяй.*

Цікава, што Захаранка не прызнаў самае парушэнне палкоўнікам загаду Уладзіміра Барадача аднаму не грашовым штрафу, а 10 сутак арышту. Узяліся ўжо і яго дзеці. «Раніцай Уладзімір дарэшце правядзець сваячку. Крыху пазней да нас прыехала *В чакае — 2 міліцыянты і астатнія з цывільным», — распавядае жонка Барадача Ларыса Васіля Іпрыгоў.*

— Пачуўшы, што муж чакае дома, яны ўзялі з сабой, а ў 15 гадзін Уладзімір пазваніў па тэлефоне: «Мяне затрымаць да канца дня».

Мяк тым выйсці на волю і па-

нядзелак Барадачу не ўдалося. У другой палавіне тэтага дня ён быў дастаўлены у Савецкі раёнсуд, дзе на падставе тагэ ж прэзідэнцкага дэкрэта № 5 атрымаў 10 сутак арышту «за здзеяні у забароненым сходзе». Сябровы, якія прыехалі маральна падтрымаць Уладзіміра Барадача у панэлі № 27, здзе адбываліся спатканне, да яго нават не дапусцілі. Але найбольш уразіла не тое, што палкоўніка прывезлі і адвезлі у наручнікаў. Цікавае і такое названне: на жаночае самавуле, прымаў быліга камандзіра маг'інагорскай брыгады спецназа не ў газеце ка на Акрэсціна да Валадарскага, а недзе ў іншым месцы, дзе цэлю Уладзімір Барадачу спецпрыёмніку на Акрэсціна, дзе знаходзіцца ўсе арыштаваны падчас падзеяў 14–15 сакавіка. Як сталі вядома, выступленні прыезду судзіці Святланы Вістуновай, палкоўнік Барадач заявіў, што абжаловаць не будзе.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

У судах запусцілі канвеер

У панядзелак у мінскіх судах здыбваліся працэсы над затрымальнымі 14 сакавіка ўдзельнікамі акцыі «Беларусь у Еўропе-2».

Паводле інфармацыі Галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінгарвыканкама, кожны з гэтых дзень затрымання 146 чалавек (пасведчаньні дэпутатаў – значна больш).

Больш за 80 чалавек, якія з пятніцы утрымліваў амель трое суткаў у спецыяльнага пу пал-ласціна, 36 было дастаўлена ў Цэнтральны, Маскоўскі, Кастрычніцкі, Партызанскі і Ленінскі райсуды сталіцы. Затрымальны было так шмат, што суддзі вядь пастлівал вынесць прыгаворы.

У Маскоўскім раёнсудзе суддзя А.Петрэня, І.Бяльцэвіч, Т.Янукевіч, А.Сакін і Рыбакоў заслухалі дзесяці блытаных паказаняў міліцыянтаў У.Бародзіны, У.Прошкіна, В.Мінкевіча і С.Жабінка і пачалі вынесьць прысуды. Большасць людзей была асуджана на 3 сутак арышту (кім яны ўжо пасяліся адрадзецы), а некалькі чалавек атрымалі штрафы ад 2 да 3 мільёнаў рублёў.

Падобная карціна назіралася ў судзе Цэнтральнага раёна. Праўда, некаторых удзельніку манфестацыі судзіл П.Карслюк-ін і В.Есмаін пакарай больш жорстка — ад 5 да 10 сутак арышту. У судзе Кастрычніцкага раёна людзей таксама карал арыштаваг ад 3 да 8 сутак.

Такім чынам, камеры ў турме на Акрэсціна не застаюцца пустымі. Адныя, нягледзячы на папрэзкі, молады збіраюць правесці ў чацвер, 20 сакавіка, наступную акцыю. Кааардынацыйны студэнцкі камітэт «Адзінства і дзеянні» а 16-й гадзіне ў пл. Я.Коласа мае намер выказаць публічны пратэст супраць прымусовага размеркавання выпускнікоў дзяржаўных ВНУ.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Людзі ў цывільным

Чалавек з скураной курткі з сумкі шкотай, прычоскай «вожыкам» і пакоцкай усьмешкай запісваецца ў чаргу, падае на адной сустрэчай манфестацыі. Тады ён дапамагаў амокайцам здабыць крышталь з ўмацаванага мэшу. Пазней я сустрэў яго ў Мінскім упраўленні ўнутраных справаў, куды прывялі ўтрымліваць. Пасьля ў сьцюдзёну ён у

Патрыётам прэзідэнта дадуць «кавалак пірага»

Гродзенскія ўлады спрабуюць выканаць прэзідэнцкі загад па стварэнні «ўльтыявай маладзёжнай арганізацыі».

З тэзіс матэрыялу, які прадстаўлены на нараду прадстаўнікі больш дзесятка маладзёжных арганізацый (Фонд педагагічнай ініцыятывы, Студэнцкая арганізацыя КАЛР, Асацыяцыя маладых эканамістаў і інш.). Было прапанавана аб'яднацца ў адзіную арганізацыю або стаць членамі Беларускага патрыятычнага саюза моладзі.

Старшыня абласнога камітэта па справах моладзі А.Дзікевіч патлумачыў, што прэзідэнт жадае прадэманстраваць поўнае і адзінае, як маладзёжнай арганізацыі, якая гатова ваяць супраць «чаркуў дзевяностых пайчаньготаў», падкашаўшых іх «кавалкам пірага са смайсу стэлы» і выгнаўшых беларускіх падстрыжыні. Прыступныя адрозненні на прапанаву адмовіцца, дарэчы прадстаўнікі камсамолаа. Яны патлумачылі свае пазіцыі тым, што ў дзікарастычных умовах дэмонтажа падтрымліваюць розныя маладзёжныя арганізацыі, а не адну абранную. Адрак А.Дзікевіч адмовіўся дыскутаваць з моладдзю, сказаўшы, што «прэзідэнт выдаткуе і цягнік ужо ў дарозе».

Міхал МІКАЛАЙЧЫК

Гомельскія студэнты атрымаюць французскія дыпломы

26 студэнтаў Гомельскага універсітэта імя Скарыны надзвычай вырушылі з Францыі, дзе праходзілі стажыроўку ва універсітэце горада Клермон-Ферана.

Група студэнтаў эканамічнага і гістарыка-юрыдычнага факультэтаў адзначаюся атрымляе адукацыю ў Францыі-Беларускім інстытуце кіравання. Ён стварыўся на базе ГДУ імя Ф.Скарыны. Інстытут'ю непасрэдна мяркаванне універсітэта Аверань-Клермон. Сёлета першыя выпускнікі атрымаюць дыпломы французскага універсітэта.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Клайпеда лепш, чым Калінінград

Беларускі рэгіён лічыць непрымальным варыянт базіравання беларускага марскога ганд'ябэра флоту ў Калінінградскім порце.

Пра гэта заявіў намеснік міністра транспарту і камунікацыяў Уладзімір Уласаў. У адпаведнасці з распрацаванай у міністэрстве канцэпцыяй развіцця ганд'ябэра флоту, грузавыя караблі (кожны 2-3 тысячы тон) будуць базіравацца і абслугоўвацца ў асноўным на тэрыторыі Беларусі, нанавыпальным портам іх прыпіскі стане Мінск.

Пакуль беларускія ганд'ябэры ўжо карыстаюцца марскім грузаперавозкі амаль ўсіх прыбалтыйскіх транзітам праз порты іншых дзяржаў. Ранейшы падыход на пагадненне аб накіраванні беларускіх грузаў праз Калінінград, адмаў рэальны выхад у Балтыйскае мора, што вызначэнне Клайпедскага порта ў Літве для транспартаўпрэфэрэнцыяльнага выгаднае — і тарыфы нізкія, і аператыўна грузы больш жвавыя.

БелаПАН

Калі вы маеце электронную пошту, то свежы нумар СВАБОДЫ вы можаце чытаць напярэдадні выхаду газеты ў свет.

Кошт электронной падпіскі ў межах Беларусі — 7 USD у месяц.

Даведкі па тэл. 236-89-40

Назад! У СССР!

На здымку: Г.Экслант у кампаніі з В.Чыкіным і лідарам «кангрэсменаў» каля помніка свабоду прамаўцу.

У мінулыя нядзелю і панядзелак у Мінску адбываўся сход, якому дэ-ягітары далі пазначную назву і кангрэс маладой радзімы СССР. У ім узялі ўдзел 1.200 дэлегатаў, чый адрас, вядома, не ўдакладнены, — пэўна, «не дом і не вуліца», а — «Савецкі Саюз». Кожны шосты з іх — жанчына, кожны дзесяты — прадстаўнік «нашаўкой грамадскасці». Сярод іхняе прысутнічалі кангрэсу — 44 госці.

Для арганізатараў і ўдзельнікаў кангрэсу галоўнай натхнялюючай ідэяй тое, што ў сакавіку 1991 года 76% савецкага народа падтрымалі выказаліся за захаванне СССР. Нягледзячы, што дамінаванне кангрэсу правадзіліся ў расійскай сталіцы ў 1993 — 1994 гадах. Тэзіс быліх вядомым на прывесці ў Мінску, і адміністрацыя прадстаўніцтва Лукашэнкі ахвяравала памяшканні і тэхнічныя ім марапалы, так і матэрыяльна. Мяняліся прэзідэнціяльна структуры дзяржаў і іх назвы, а названня (кангрэс абласцей) і кангрэсмай заля «Мінск», што нагадвае крэйсер, ты справакі прадстаўнікі таксама дапі транспарт і ахову. Як паведзіў журналістам сустрэшэнне Кангрэса нацыянальнасці, намесніка мэра Мінска Віктар Чык, крэпкі шаўтавіў агранізатараў каля пайчыльца беларускіх рубяжоў (гэта значыць, рублёў беларускіх падаткаплацельшчыкаў). Значную сумму выдаткаваў і «спонсар» — беларускія камерцыяльны фірмы. Назавуць іх Чыён, дзяка, адмовіўся. Прынцып «страна должна знать своих героев» не спрацаваў.

На кангрэс, канешне пільныя справы па прыкладзе шлюзу і свеглую будаўніцы, прыехалі рэальнае партыяў з «нечырыхкі» Генадзь Зюганаў, Мікалай Рыжкоў, Жырыр Лірынаў, генэралы Макашоў і Варэннікаў, Ніна Андрэева і Віктар Анілаў. Амбітны лідэр «Трудовой России» Анілаў, якому было адпрэзентавана Праект-ляцыя пераадолення, экспэрыман таго нарадзіў у каўчэгах ягоны намацілат мітынгу (неканцэнтраванага) і зброд падпісаў у свае падтрымку. А вось старшыня КПРФ Зюганаў, які нядаўна сапрадзіўшаму канцылеру, мітынговаць ніяк не займаўся, не прымаўся шавіда і ўтаймаў, ва ўсіх камітэрах хвалі «звяцаючых» політыку Лукашэнко. Усе тыя выключна актыўна смуглявалі па ССРР і гаварыліся аб неабходнасці ўтварэння саюза «Беларусь-Расія».

Але найбольш самаюм антыуракаю было абсалютнае выступленне прадстаўніка Лукашэнкі Віктара Чыкіна. Ён, як і прадстаўнікі ўлады, не ўтаймаваўся, а, наадварот, красаваў, ён ўсміхаўся, ён абмяркоўваў прынцыпам заявы да «усіх народаў СССР». Так што і здзівіць дзівіцаў пачаюшчы разумець: народаў усё ж много.

А маладзёжная арганізацыя ЕНВ прымяркавала да кангрэса сваіх сяброў. Ён, як мастрэ, ён, як мастрэ Свіслач каля будынка кінатэатра імя Горкага. Ён «вісіць» усіх дзелегатаў, журналістаў, *якіхнікам, якія кіравалі не пасяджэнні*, маладых фотагіўцаў раздалі туалетную паперу. У руконы былі ўкладзены ўлёткі: «Мы не хочам вяртання у СССР — дзяржаву, дзе не было туалетнай паперы». Інцыдэнтаў падчас акцыі не было, нікаліі міліцыянтаў таксама ўзяла на ўзброенькі.

Наста СЯРЛІЦКАЯ

Новы лідэр інтэграцыі?

Лідэры «апозіцыйнага інтэграцыйнага саюзніка» народаў сябе вырашаць з рук А.Лукашэнкі «Гомельская праўда».

Рыторыкі нічога новага ў размовах пад магчымасцю збі юрыдычнага рэферэндуму, а ПТ «Белсаюзтранс» «Юнітэль для галасавання». Чытаючы праэкламаваа выказванні па наступным пытанні: *«Ці падтрымліваеце вы збліжэнне Беларусі і Расіі?* Кагі падтрымліваюць, то У.Лагвінаў прапанаваў або саюза? Ці-ўжо, галоўны рэдактар «Гомельскай праўды» В.Логвін сам дадумаўся да таго,а «рэферэндум» ці яму падказаў?

15 сакавіка на 47-м годзе заўчасна пайшоў з жыцця Уладзімір Гомбіцкі — адзін з пачынальнікаў дэмакратычнага руху на Магілёўшчыне, першы кіраўнік Магілёўскай гарадской арганізацыі БНФ.

Сябры БНФ, Аб'яднаннай грамадзянскай партыі, Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі, маладзёжнага аб'яднання «Талака», Таварыства Беларускай мовы імя Францыска Скарыны, жыхары родных і блізкіх.

Людзі у цывільным

(Пачатак на стар. 1)

У чужой скуры

Як мы паведамлялі з пачаткаў мінулага, у вёсцы Ліпавец Мінскага раёна, на Слаўшчыне, у дзень выбараў, 3 сакавіка, падчас маладзёжнай акцыі «Беларусь у Еўропу — 2» было арыштавана 150 чалавек. На барацьбіту з моладдзю былі кінутыя атрадамі ўсе міліцэйскія сілы Мінскага, у тым ліку рабочыя-ваднаўцы па барацьбе з экаамічнай злачынствам. Нарэшце, 6 сакавіка Алега Ліпкавіча, маладзёна, 2 дзяцінства, затрымалі каля кафэ «Пінзінг» апрацаўшы АБХЗ Кастрычніцкага РАУС Русланам Клімовіч і Генадзем Сяргун. У пакеце(злан, 17 сакавіка, Мясніцкім і Кастрычніцкім РАУС Русланам Клімовіч і Генадзем Сяргун. У пакеце(злан, 17 сакавіка, Мясніцкім і Кастрычніцкім РАУС Русланам Клімовіч на 2,6 млн. рублёў. (Дзе выдаткаванне: пенсія А.Лікоўскі складае 320 тыс. рублёў у месяц.)

Адрак больш за ўсё мяне ўразіла, калі 15 сакавіка ў карэспандэнта міліцыянтаў у сучаўлі падралюдзі-ніка Г., якога ведаў ранейл. Спачатку ў нашай не паверыў, што гэта сваго, вольнага аса-зелатрапіўка, які калежаў да масгавога цэнтра нясвіжскі крымінальнай міліцыі, выглыт на вуліцу бегаць за студэнтамі! За 80 гадоў існавання беларускай міліцыі такога яшчэ, бадай, не было. І, вядома, ўпісуюцца ў дзеяннасці рыкамальскага міліцыя пры ўсіх ўзброенымі рэжыме стала пагалоўнай рысай.

Старыя і новыя

У савецкай часы, як вядома, пагалоўныя рэпрэсіі закіпаюць КДБ. Гэтыя органы «спецыяльнасці» ў Беларусі ў 1990-х гадах ператварыліся ў Службу бяспекі Прэзідэнта Беларусі. Цэпер КДБ зноў вяртаюць сваю дзейнасць у ўтульнасці. Дарэчы, Асабліва пасля таго, як адмаўляюцца ад свайго «вынаходства дзяржаства» і выходзіць на вуліцы.

Іх шмат — дзесяткі, сотні тысяч. Таму кожны раз, калі дабываюць дэманстрацыі, камітэты, ні заўсёды там, як на банным пасту. Яны здымаюць людзей на відэа, сочаць, слухаюць... Адны «рабочыя плашчы і кінжалы» ўжо так надакучылі публіцы, што на дзьвюдзіцца без канфлікту. Асабліва дастаецца «газелярадарам», якіх людзі ўжо навыклі адрозніваць ад журналістаў.

Але большы за ўсё не шанцуе апаратчыкам-сакратэрам. Іх, як і пакалькаваку, вось звычайна здымаюць рожыцы стала пагалоўнай рысай. Ім, вядома, не дае спакою крымінальная мінцыя пры ўсіх ўзброенымі рэжыме

Слово и дело государево

Константин СКУРАТОВИЧ

Никто из политиков так пламенно не клялся в любви к «женщинам и детям», никто не принес им больше лишений, чем белорусский президент, что красноречиво подтверждает статистика.

«ЛУЧШЕ ТЕБЕ НЕ ОБЕЩАТЬ, НЕЖЕЛИ ОБЕЩАТЬ И НЕ ИСПОЛНИТЬ»

(Екклезиаст, 4:4)

Вторник, в бухгалтерии помещении, которое разделяют можгие женщины, ежедневно в это время, сопровождаемые обещаниями подсыпать предмету страсти все звезды с небес, со скрежетом трансформируются во вполне осязаемые земные блага. В этом отношении Виктосав Кебич, о котором говорят, что он в полной мере отдает должное страстям, был человеком вполне буржуазным. Земная природа его любви проявилась в заботе, которую он как премьер-министр проявил в отношении женской отрасли — легкой промышленности. В последующие годы своего пребывания у власти Кебич сделал почти невозможное — создал условия для роста объемов производства на шивейне и галантерейных фабриках.

Легкая промышленность Белоруссии была, вероятно, единственной на постсоветском пространстве отрасли промышленности, которая в 1993 году увеличила производство на 3,4%. Иное дело конверсионный оборонный предприят. Уже в первый год его правления легкая промышленность Белоруссии сократила почти на 1/3, а в 1995 году практически «легла» под президента: объемы производства текстильных изделий за 46,3% и состоянии ткань — больше 1/3 уровня 1990 года.

«НЕ ТОРОПИСЬ ЯЗЫКОМ ТВОИМ»

(Екклезиаст, 5:1)

Если данное президентом в ходьбы избирательной борьбы обещание «запустить завод» можно объяснить недостатком опыта, усугублявшим холерическим темпераментом, то торопливое многословие и грозная патетика его последующих пространных речей рационального объяснения не поддаются. По той логике, что состояние экономики речами не улучшишь. Она просто тучка заслонившая президента, а если и слышит их, то поступает наоборот.

Все это можно доказать цифрами. Экономика отрицательно отреагировала на сам факт установления режима личного правления президента, что выразилось резкорезким снижением всех основных показателей. В 1994 году, например, производство ВВП сократилось на 12,1%, производство промышленной продукции — 21,7%, производство сельскохозяйственной продукции — на 14,4%.

Следующий, 1995 год, вполне заслуживает того, чтобы его назвали черным годом белорусской экономики. Помимо легкой промышленности, о чем сказано выше, сильнейшую аллергию к «президентской» политике и приватизации экономики проявили и другие отрасли. Так, товаров народного потребления было произведено почти на 1/4 меньше, чем год назад, в том числе непродовольственных почти на 1/3, розничный товарооборот сократился на 1/4, частности, из-за упал грузооборот на железнодорожном транспорте, а автомобильный — сократил перевозки почти на 40%.

В том же 1995 году максимальный урон (26%) понесли реальные денежные доходы населения (в последний год правления Кебича они возросли на 15%). Нет сомнений в том, что эта разруха больше всего ударила по детям, пенсионерам, которые большинство среди безработных и малообеспеченных категорий населения.

«ЧТО ПОЛЬЗЫ РАБОТАЮЩЕМУ ОТ ТОГО, НАД ЧЕМ ОН ТРУДИТСЯ?»

(Екклезиаст, 3:4)

В нашем социальном государстве с экономики обращается вполне по-капиталистически, как с некоей самостоятельной сферой власти. Женщины прежде всего лишаются рабочих мест, они подвергаются гонений, в первом открытой дискриминации при приеме на работу, испытывают множество других неудобств, связанных с режимом наведения в их уровня и качества жизни.

Вот что говорит по этому поводу председатель республиканского комитета по вопросам семьи и женщин Ольга Шапко:

— Мы действительно, прежде всего, кормить и воспитывать детей, заставляет их заниматься экономической самодеятельностью. Отсюда стремление, а нужда толкает многих из них к челночной бизнесу и торговле. Но практика и другими показано, на две не перенос «торгашей», поэтому торговое предприятие изначально создано, облагают их непомерными налогами и оказывают прочими регулирующими мерами. Государство жизнь в кромешной ад.

Поэтому нет такого дела, которое можно вести с полной уверенностью в завтрашнем дне, получать пользу от трудов, знать что плодами их могут воспользоваться «батькины люди».

«СЛОВО ЦАРСКОЕ ХРАНИ»

(Екклезиаст, 8:2)

А что делают «батькины люди» с государством, что в нем происходит в экономике достигнут рост, который за два первых месяца нынешнего года уже превысил двузначные цифры. Все, де мол, хорошо, идет в гору. А не под гору ли? Ведь, вошедший где стал рекордно по росту отрицательного сальдо в торговле практически со всеми странами. Отчего, если экономика, что в 1993 году наша экономика производила на 1,3 раза больше, чем в прошлом, а внешнеторговое завершенность с странами СНГ была почти в 2 раза меньше, то приходится признать, что именно при президентском правлении белорусское государство стало экономическим банкротом. И как показывает вся эта возня вокруг интеграции с Россией, банкротом полным.

Продукция белорусских предприятий потеряла конкурентоспособность не только на внешних рынках и не находит рынка сбыта на рынке внутреннем. Производство расширяется, увеличиваются складские запасов, люди с задержкой получают заработную плату или вообще не получают ее, предприятия, а нужда толкает многих из них к челночной бизнесу и торговле. Но торговля и другими этим же способами, как это случается в иных коллективных хозяйствах.

Мало было бы задуматься и сделать выводы. Но отсутствие реальной политической воли еще больше «цементирует» и без того сивой вертикалей на тему безграничной любви. Хотя гранью уже не «ему» пропасть, а впереди — пупик.

Беларуская пасла запраслі ў міністэрства абароны Польшчы

Дырэктар дэпартамента міністэрства нацыянальнай абароны Польшчы палкоўнік Ф.Гонгар запрасіў на размову пасла Беларусі ў Польшчы Віктара Барсука.

В Варшаве паведаліся пятніцамі, з кім кожны з дзеячаў часу ў Беларусі расследаваўся непрадузятая інфармацыя, быццам у Польшчы на мяжы з Беларуссю знаходзіцца эскадрылля самалётаў F-16 ваеннага саюза НАТА.

У кампаніі прэс-службы міністэрства абароны Польшчы адзначаецца, што адным з асноўных прынцыпаў польскай палітыкі бяспекі сёняшняга пастаяннае дзеянне ваеннога ўсіх суседзяў. Польшча ў дадзеным часе з міжнароднымі дамовамі вядзе дарэчную палітыку. Таму выклікае непрадуманае фальшывае інфармацыя аб дэмантажы ўзбраенняў на польска-беларускай мяжы, падаецца крокам-паветранай сілы Беларусі. Пасол Барсукі сказаў, што не ведае справы і запэўніў, што зробіць усё, каб высветліць гэтае непаразуменне, — паведамляе ў кіламэнэ.

Інфармацыю пра эскадрылью F-16 распаўсюдзіла расійскае агенцтва ИТАР-ТАСС. Одведомилось, што амерыканцы нападзелі капітальна-беларускай мяжы паветранную эскадрылью з новых ляцільнікі. Усё гэта было падрабязнавана эмацыянальнай фразай: «Умо-ляем адумацца гаспадарам памяці прапагандзі і грамадзянскай». Адзінцца тая ваеннай тактыцы запалоханнія і дэманстрацыі ўнутрэнні сілы. Камандуючы паветранымі войскам Расіі генерал Пётр Дайнекін нагадаў, што «расійскія лятчыкі ў час Другой сусветнай вайны збілі 48 тысячы фашысцкіх лятчыкі вышэйшага класа». Мяркуецца, тэма будзе вельмі асцярожнымі з пашырэннем НАТО на ўсход.

Марыя СМІЛОЎСКІ

«Нямецкая прапаганда» адкладваецца на месяц

16 сакавіка ў Гродне пайшла была адчынішая выстава «Нямецкая прапаганда на Беларусі, 1941—1944. Канфіскаваныя памяці прапагандзі і грамадзянскай». Адкрыцця таі і не адбылося, хоць усю ноч былі надкраваліся запрашэнні.

Ўладальнікі, што арганізатарам «не ўгодзіў» з імі гэтае мерапрыемствы. Адкаж на ўгнаданне ўжо не заставаўся часу, таму з «Нямецкай прапагандай» пакуль ноччу не атрымаліся. Галоўны арганізатар выставы — абласное ўпраўленне па справах «Ратуша» — адправіла залу ў прывітальні кардонні гаверэл, якая размяшчаецца ў муніцыпальнай будынку. Ён вядзе, памыліліся, бо палічыць, што эгода ўладаў і ўсе выпадкі нечакана.

У нядзелю 2 года нявядзі арганізатар выставы з немцамі з боку дэпартамента гаспадарак універсітэта Баконс Шлюз. Ён дамовіўся з кіраўніцтвам абласнога «Ратуша» аб тым, што ён «ўгодзіць» з ўладамі іншы горан, і выстава адчыніцца ў Гродне у спрадзіе красавіка.

С.А.

Осталось впечатление, и Новинках многое скрывают

ВЗГЛЯД

Слово «Новинки» у жителей Минска ассоциируется с «психушкой». В Новинках находится комплекс Республиканская клиническая психиатрической больницы. Но большая часть людей, кажется, не знает (а тот, кто знает, по-видимому, закрывает глаза) о существовании двух интернатов, скрытых за большой territorией клиники. Это детский дом-интернат для психохронически психоневрологический интернат № 3 города Минска. Живут здесь 620 взрослых и 160 детей.

Отрезанные от общества, они, в большинстве случаев, ведут недостойное человека существование. «Часть могла бы жить в семье», — говорит Виктор Долгоруков, директор психоневрологического интерната для взрослых. Но их помещают в интернат, так как родственникам больные доставляют много хлопот. При социализме была такая политика, что ребенка, родившегося с каким-нибудь недостатком, врачи советовали отдать в интернат. «Решала, конечно, каждая семья», — уточнил Долгоруков. Многим женщинам, наверное, было невозможно представить себе жизнь с больным ребенком. Детям приходилось расти в интернатах. Часто неизвестно, кто их родители. Возраст детей в детских домах-интернатах от 4 до 18 лет. После 18-го рождения (который для них очень редко бывает подлинным) их переводят в интернат для взрослых. Этот казенный дом остается для них местом пребывания до конца жизни. Самому психически человеку недавно исполнилось здесь 35 лет.

Директор рассказал, что жители интерната делятся на три группы. Около 60 процентов проживающих называются «свободными». Это значит, что им разрешено свободно гулять по двору и даже выходить за пределы территории больницы в сопровождении врача. Вторая группа находится под постоянным наблюдением медицинских сестер. Третья — это отделение «лежачих», где насчитывается 150 человек. Однако количество персонала не соответствует числу больных. Здесь 5 врачей и 30 сестер. Среди них, больными занимаются 120 санитаров, у которых нет соответствующего образования.

Можно себе представить, в каких условиях живут обитатели интерната. Есть и спать — для многих это единственно возможное занятие. Только те, которые живут в интернате не с детских лет, а стали душевнобольными уже взрослыми, потеряв перспективы лечения, являются исключением. Среди них есть инженеры, музыканты, художники. В читальном зале библиотеки они могут читать книги.

Недавно по инициативе немецкого добровольца Кристофа Куба в интернате оборудовали мастерскую, где теперь каждый день воспитатели занимаются с частью «лежачих» больных. Всех, кроме одного преподавателя, приглашают на работу общество «Круг друзей — Новинки» создано на юге ФРГ. Сейчас собраны средства в Германии на покупку мебели и оборудования для интерната в Новинках. Виктор Долгоруков считает, что занятия трудом дают больных. Есть идея создать простое производство, например, картонажную мастерскую. Но так как нет заказов из-за общего экономического положения, нет возможности найти занятие для интерната. Зарабатывать деньги — это дело вторичное, поскольку жители интерната нуждаются в надзоре на уровне государства. 10 процентов от символической пенсии остается у инвалидов на руках, а 90 процентов отчисляется на содержание интерната.

В прошлом году сотрудники администрации посетили подобное учреждение в городе Эйндговене в Голландии. «Сравнивать условия нельзя, — говорит Виктор Долгоруков. — У них просто другие люди. Мы одеваем, кормим, содержим людей — и всё».

На Западе существует такое понятие, как «социальная атмосфера». Хотя выключить этих людей невозможно, но они составляют часть общества, и им не отстраняют от нормальной жизни. В Европе группа гуляющих по городу привлекает посмотреть интернат в Новинках. Сейчас голландцы предлагают помощь в создании этой социальной атмосферы. Нельзя забывать, что и эти больные — люди, у которых тоже есть права.

Я хотела поговорить с директором интерната домa-интернатa в Новинках, но она скрывается. Всегда известно, что свободы слова в Беларуси нет. Польпка страпгпъ психических больных от общества только подтверждает этот факт.

Катя МИЛЬКЕ,

корреспондент «Газеты СВАБОДА, студентка Берлинского свободного университета

КАДРЫ

Дзяўчаты вучацца сцяляць...

Сучасная стаматалогія робіць сапраўдныя цуды. Тое, што мала ўсяго здзвоілася абсалютна немагчымым у прыналежнасці, сёння кажуць толькі аб умеранай дастасаванасці кабінета. Практычна ўсе віды і формы лячэння зубоў могуць праводзіцца без болю. Здаецца, пастухоў зусім ужо дзе-та тагу, што з цягам часу вітр да зубнога лекара будзе мець не горшае выкліканне ра дасканая і вясёлая падзея. Зразумела, і пацыенткі павінна стаць менш: зубы лячыць будуць толькі самыя лянівыя — тыя, хто не карыстаецца сродкамі прафілактыкі.

Былі ў дантысце — смяяліся...

Сусветныя гандоны паказваюць, што, акрамя тэхнічнай стагоны, у стаматалогіі — зубнымі лекара- не павінны выклікаць у людзей непрыемных эмоцый. Праўда, у Беларуся пакуль тое нікому не ўдаецца. Ці ўсяму віной наследаваць зубныя кабінеты, — адчуваюць страх ра- ваць, жаляцца да стаматолага. А ведаць, што ходзіць да зубнога лекара раза, — бавядаць і прымушаць яшчэ больш.

У нас такога таварыства яшчэ не стварыць, самыя падлюкі нямы кажу. Ана, будаў, кожны з нас і так добра памятае нашэ з дзяцінства — нічога добрага ад дантыста чакаць не даводзіцца. І тамму бальнее. Нядзеля адпрацавала, што пашчэнт пастыкат пастаянства, што ў яго кампанда стоцца, блядзее твар, дрыжыць рукі, цяжко халодны пот — і лекар не можа нічога зрабіць, бо паперсту не можа размясціць мёртвай жахай сцятым сківіцы.

Мнеце чаму можа стаматолаг'з такіх стуцыцых пастухоўскіпа — яны абуральна пашчэнтіа спецыяльным сэансам, які павышае настрой, адвяжае ўвагу ад непрыемнай абстаноўкі дазваляе расслабіцца. Дазволіць вядуцая спэцыяльнасць, можа лячыць зубо- ны Ад, вядома, пад нагавай вялікім ліхтаром, нарыхтаванымі. Але пакуль нічто канкрэтнае не скажу, што гэта — напэўна, дзяцінаскія зубадзёры робяць свае справу. Лячацца, што гэта абсалютна бясшкодна, што яго можна прымяняць да пацыентаў любога ўзросту і так дазволіць, колькі патрэбна лекару, каб правесці маніпуляцыі з чужым ротам. І некаторыя людзі на пытанне «Ну, як там было, у дантыста?» адказваюць — «Дзівяосна было, смяяліся».

Іншыя стаматалагічныя кабінеты прапануюць розныя кірункі прыкладання тыпу спецыяльнае шлюзоў з панарамным дзіўтэхнікі стэрэафінічнае гукам. Яны перакодзяць пацыента ў свет віртуальнай рэальнасці, ушлюзаць яго ў скляняе войны, прыгоды ў дакументы і пустыні, у свет камп'ютэрных гульняў — які ўжо там боль, яки зубы!

Пломба, лазер, кісларота

Уяогуле ж, пляц не дурыць пацыенту галаву, каб ён не здзіўляў ад боль, а зрабіць лячэнне ўсяпрайды бязбалеснымі. І сённяшнія стаматалагічныя тэхналогіі дазваляюць гэта зрабіць. Варта адзначыць, і такіе заканамернасць. Сучасныя сродкі прымянення не толькі не выклікаюць шкадзіна болю, але і дзюнь больш прыемны эфект. Такім чынам, калі вы сапраўды жадаеце патрэбу та- лічыць зубы, а да таго ж жывеце ў горадзе, дзе пітная вада не ўтрымлівае фтору, дык можна выбраць самы дзяржынскі і прыватны кампаненты, — ідзіце звяртаць увагу не на тое, ці ёсць у кабінеце газавая маска або відэадысплей.

На сённяшні дзень існуе некалькі мэтадаў лячэння самай распаўсюджанай хваробы XX стагоддзя — карыеса. Пры ім зубны сківіцы нездавіскова выкарыстоўваць усе вядомыя вормашыны, пры гэта пломбы — гэта ўжо не проста сінія бегуць муражы).

Цяпер стаматолаг выкарыстоўвае новыя цэменты для пломбы. Яны вельмі шчыльна прыстасаваць да тканак, тамучыма пастаянна выдзяляюць фтор, які ідзіцу зубоў. Часам выбае дастаткова этапавага дачэння дэнтыста, а нарэшце і ўжо ўсе ня- кадзі можа пачысціць зуб ручную. Адзнак трэба мець на увазе (хрошыя, добрыя дактары заўсёды скажуць праўду і зубы расхадуюцца).

Рэчнік, незапушчаны формы карыесу, асабліва ў дзецей, можна лячыць «кансерватыўна». Сучасныя спосабы метадзеі заключаюцца ў тым, што на пашкоджаны зуб накладаць паста або яшчэ нешта, якія ўтрымліваюе кіслату. Кіслата «выгрызае» разбураную зубную тканку, а часам дастаткова ручнаму выбыраюе лужку з дапамогай спецыяльных металічных інструментаў (звычайна такіе інструменты можна тонкі канал, пасякі ў зубе падобны лісі). Гэты спосаб займае больш часу, чым звычайны. Праўда, і бальрусі пазбягае стаматалагічнае іспанскага шуму, які можна пачаецца на пальцах дарэ ўрэ). Адзнак спецыялісты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя лічаць, што 15-20 гадоў людзі не 90% усіх зубных маніпуляцый у свеце будзе праводзіцца з дапамогай такой тэхнікі. Лазеры ўжо

ЯК ЧАСТА МОЛАДЗЬ ЧЫСЦІЦЬ ЗУБЫ
(у працэнтах)

	хлопцы	дзяўчаты
два разы на дзень	48	65
раз на дзень	36	28
нерэгулярна	16	7

*Звесткі падрыхтаваны лабараторыяй **wendi** па матэрыялах апытання моладзі і вучняў старэйшых класаў у г. Мінску*

кар мова пачысціць зуб ручную. Адзнак трэба мець на увазе (хрошыя, добрыя дактары заўсёды скажуць праўду і зубы расхадуюцца).

Рэчнік, незапушчаны формы карыесу, асабліва ў дзецей, можна лячыць «кансерватыўна». Сучасныя спосабы метадзеі заключаюцца ў тым, што на пашкоджаны зуб накладаць паста або яшчэ нешта, якія ўтрымліваюе кіслату. Кіслата «выгрызае» разбураную зубную тканку, а часам дастаткова ручнаму выбыраюе лужку з дапамогай спецыяльных металічных інструментаў (звычайна такіе інструменты можна тонкі канал, пасякі ў зубе падобны лісі). Гэты спосаб займае больш часу, чым звычайны. Праўда, і бальрусі пазбягае стаматалагічнае іспанскага шуму, які можна пачаецца на пальцах дарэ ўрэ). Адзнак спецыялісты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя лічаць, што 15-20 гадоў людзі не 90% усіх зубных маніпуляцый у свеце будзе праводзіцца з дапамогай такой тэхнікі. Лазеры ўжо

Кантрабандны мільён

У Маладзечне міліцыя затрымала кантрабандны груз коштам дзюю 1 млн. долараў.

Па дакументах значылася, што на трох чыгуначных платформах перавозяцца будаўнічыя матэрыялы (турэзіты). Адзнак выцягнулася, што у 9 кантэйнерах знаходзіліся імпартны стэрэатэхнікі (усяго 180 тон). Што ж, за спіцу можна сапарабусы пабудаваць што заўгодна. Гэты груз быў адпраўлены з Калінінграда і прызначаўся для адной камерцыйнай фірмы ў г. Мінску.

Анатоль МІРСКІ

У Мінскае будзе гомельскаяе каналізацыць

Не раз ужо было, што самыя складаныя архітэктурныя і тэхнічныя аб'екты ў Мінскае будаваці беларусскія мастэры.

Вось цяпер, кал спатрэбілася эмяжаваць складаную сантэхнічную сістэму Гасцінага Дварэ, што блізу Красной плошчы, мэрыя Мінскі звярнулася ў гомельскіе сантэхнікаў. Атрымляецца, што без чалавецкіе працы у Мінскае і ў прыбеларускіе сядзібы праблемаў.

Быў горад – цяпер вёска

Слоўнікаюе 860 гадоў вёсцы Лучын Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці.

Упершыню Лучын згадзяюцца ў Грамаце сямелеснага князя Расціслава Мсціслаевіча у 1136 годзе як горад. Цяпер Лучын — вёска, цэнтрамаяе сядзібы калгаса імяні Леніна. Шкада, што такіцуцце ад звяртаюцца з нагодаі юбілею перайменаваць калгас у «Запаволы Мсціслаевіча».

Смерць у бутэлькі

У мінулым годзе У Гомельскай вобласці выяўлена 116.134 парушэнні «ануальскольнага» законадаўстваа.

Па словах галоўнага ўрача абласнога нарколагічнага дыспансера В.Міхалёнка, прыблізнаяе «звяпаяе эмян» ўсё больш становіцца непаўналетнім. Летась у нездаровым стане было затрымана на 24,2% больш падлеткаў, чым у 1995 г.

Пры гэтым нездаяе людзі лічаць, атрымліваюць за мінулы год у вобласці памерам 400 чалавек аў ужыванне сурагатных алкагольных вадкасцяў (таксічных сродкаў для чысткі і мыцця, сурогаць замяненя Г.д.). Самая трыкожная сітуацыя — у Светлагорскам, Жлобскім, Мазырскім раёнах і ў Гомелі.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

ЗДАРОЎЕ

Зубы сапраўдныя дня

Не лянуйся паглядзець на неба

Да Зямлі ляцяць нябесные сямёпа, якое астраномы назвалі «камятай вежу».

Гэтую камяту у 1995 г. адкрылі нязавісімя адзін аддзелаў амерыканскае астранамічнаяе лабараторыі Алан Хейл і штаце Нью-Мексіка і Томас Боп штаце Арызона. Цяпер камяту Хейла-Боп яе можна убачыць у заходняй частцы неба. Сярэдня яе ад яе ядра да Сонца радыўс кроў ніяк 2 мільёны 500 мільёнаў кіламетраў.

З кожнай чоччу камета ўзнімаецца над гарызонтам усё вышэй і вышэй. Ён сасвема ніяк набліжацца да Сонца на адлегласць у 140 мільёнаў кіламетраў (да Зямлі — на 200 мільёнаў кіламетраў) і пачне ўзьыходзіцце дасцяне 45 градусаў. У хуткі ноч Месяц яго сховаюцца ў цень. Зямля, і Хейл-Боп стане не толькі самым яркім, але і самым вялікім аб'ектам нашага неба. Хвост каметы расцягнуўся ў касмічнай прасторы больш чым на 150 мільёнаў кіламетраў, і ўся камета — ядро і хвост — на небе будзе выглядаць, нібыта чыясьці Сонца або Месяц.

Калі астраномы гаварыць прайду, то такой «камятай» касмічнай з'явы ў гісторыі чалавецтва яшчэ не было, і назва «камята вежу» зусім лагічнаяе. Дарэчы, гэтай вясной мы можам бадай, пяць разы і аднаві цаны убачыць камету Хейла-Боп на свае вочы: па разнаяе спецыяльсці, наступным разам вогнеставае свяцяа прыйдзе да нас толькі праз 8 тысяч гадоў. Хто што ні-нібудзь адрэ сякоў нямурачаўся...

БелаТАН

Фонарь аккумуляторный индивидуального пользования

- **Источники питания – герметичные щелочные аккумуляторы, не требующие долевки электролита**
- **Встроенное зарядное устройство от сети 220 В**
- **Номинальное напряжение – 3, 6 В**
- **Освещенность – 120 лк**
- **Продолжительность непрерывного горения – 14 часов**
- **Габаритные размеры: 240 х 74 х 230 мм**
- **Срок службы – 5 лет**

Тел.: (017) 266-13-09

Дапамажы сабе сам

І ўсё ж хто ў нас цывіл, здаровы зубы, то вас абсалютна не кваліюсь праблемы стаматалагічнаяе кроіся, мэкі з тканак, ліхтарнай галоўкі, ці ў нас ёсць, здаровы зубы, то вас абсалютна не кваліюсь праблемы стаматалагічнаяе кроіся, мэкі з тканак, ліхтарнай галоўкі, ці

© СВАБОДА Падпісны індэкс 63887 E-mail: edit@svaboda.minsk.by СВАБОДА у Інтэрнэце: http://www.gis.minsk.by Спасылка на газету СВАБОДА абавязковая Наклад 41.410
Нумар падпісаны у друк 18.03.97 (15:00) Надрукавана на палітграфічай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, і-шаг Дзяржынскі завулак, 3) ЛВ № 215 Заказ 282

© PDF: Kamunikat.org © Інтэрнэт-версія: Intarnet-Bridge